

Styrdokument
Dokumenttyp: Policy
Beslutat av: Kommunfullmäktige
Fastställsedatum: 2019-09-26 §118
Ansvarig: Kommunfullmäktige
Revideras: Inför ny mandatperiod
Följas upp: Inför ny mandatperiod

Finanspolicy för Gislaveds kommunkoncern

Dnr: KS.2019.169
2019-08-20

Innehållsförteckning

1	Finanspolicyns syfte och uppbyggnad.....	3
1.1	Bakgrund.....	3
1.2	Omfattning	3
1.3	Syfte	3
1.4	Mål med finansverksamheten	3
2	Finansiell samordning.....	4
3	Organisation och ansvarsfördelning.....	4
4	Likviditetshantering och kortsiktig placering av överskottslikviditet	5
4.1	Målsättning	5
4.2	Ansvarsfördelning.....	6
4.3	Förvaltning.....	6
4.4	Definition av likvida medel	6
4.5	Betalningsberedskap.....	6
4.6	Koncernkonto	6
4.7	Förvaltning av kortfristig likviditet	7
4.8	Förvaltning av kapital med längre placeringshorisont.....	7
5	Upplåning	7
6	Utlåning och borgensåtagande	7
6.1	Utlåning och borgen till helägda bolag.....	8
6.2	Utlåning och borgen till stiftelser och kommunalförbund.....	8
6.3	Utlåning och borgen till externa parter.....	8
7	Finansiell riskhantering vid skuldförvaltning	9
7.1	Finansieringsrisk	9
7.2	Ränterisk.....	9
7.3	Valutarisk.....	9
7.4	Derivatinstrument och motpartsrisk	9
7.5	Operativa risker	10
8	Rapportering	10

I Finanspolicyens syfte och uppbyggnad

I.1 Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommuner förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. I enlighet med gällande lagstiftning och med syftet att tydliggöra uppdraget gällande finansverksamheten har Gislaveds kommun upprättat denna finanspolicy.

I.2 Omfattning

Denna finanspolicy omfattar finansverksamheten i hela kommunkoncernen. Med kommunkoncernen avses Gislaveds kommun och Gislaveds kommunhus AB med sina helägda dotterbolag. Vid upplåning, utlåning och borgen inkluderar denna finanspolicy även kommunalförbund, stiftelser och externa parter. När dessa verksamheter är inkluderade används benämning den samlade verksamheten.

Med finansverksamheten avses upplåning, utlåning, borgen, likviditetshantering, placering av överskottslikviditet och finansiell riskhantering.

Styrelser i helägda bolag ska besluta om finansiella riktlinjer för den egna finansverksamheten inom ramen för denna finanspolicy.

Som ett komplement till denna finanspolicy finns finansiella riktlinjer omfattande Gislaveds kommun som utfärdas av kommunstyrelsen.

I.3 Syfte

Finanspolicyen är ett ramverk från kommunfullmäktige i syfte att ange övergripande målsättningar, ansvarsfördelning och allmänna regler och riktlinjer i finansiella frågor i kommunkoncernen.

I.4 Mål med finansverksamheten

Det övergripande målet för finansverksamheten i kommunkoncernen är att medverka till en god ekonomisk hushållning genom att:

- Tillgodose verksamhetens nödvändiga behov av finansiering i enlighet med fastställd budget
- Säkerställa betalningsförmåga och trygga tillgången på kapital
- Inom ramen för ovanstående, eftersträva bästa möjliga finansnetto inom ramen för beslutad risk

Finansverksamheten ska bedrivas på ett betryggande sätt och i enlighet med på området gällande lagstiftning samt EU-rättsliga principer.

Verksamheten ska kännetecknas av en hög kompetens, affärsmässighet och effektiva beslutsprocesser.

2 Finansiell samordning

I kommunkoncernen ska det finnas ett finansråd som fungerar som ett samarbetsorgan för finansverksamheten i kommunkoncernen. Finansrådet ska bestå av tjänstemän från respektive helägt bolag samt tjänstemän från kommunen. Kommunstyrelseförvaltningen är sammankallande för möten som ska hållas minst två gånger årligen.

Kommunkoncernen ska ha ett gemensamt koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden. Helägda bolag ska vara anslutna till koncernkontosystemet.

Kommunstyrelsen har som uppgift att samordna kommunkoncernens koncernkonto och därtill hörande banktjänster.

Kommunstyrelsen samordnar upplåning med de verksamheter som helt eller delvis hanterar sin upplåning via kommunen. En samordnad upplåning ska dokumenteras i avtal mellan parterna.

Moderbolaget Gislaveds kommunhus AB ska till kommunstyrelsen lämna den information som behövs för ett effektivt finansiellt samarbete inom kommunkoncernen. Tillika ska kommunstyrelsen ge dessa parter motsvarande information som behövs för deras respektive verksamhet.

Styrelsen i helägda bolag och stiftelser ansvarar, inom ramen för denna finanspolicy, för respektive bolags/stiftelsers finansverksamhet.

3 Organisation och ansvarsfördelning

Ansvar för finansverksamheten inom kommunkoncernen fördelas enligt nedanstående:

Kommunfullmäktige ansvar är att:

- Besluta om finanspolicy
- Besluta om ram för extern upplåning som sker i Gislaved kommuns namn
- Besluta om ram för kommunens egen upplåning
- Besluta om ram för utlåning och borgen för respektive helägt bolag
- Besluta om ram för utlåning och borgen för respektive kommunalförbund och stiftelser
- Besluta i synnerliga skäl om utlåning och borgen till externa parter

Kommunstyrelsens ansvar är att:

- Verkställa finansverksamheten i Gislaveds kommun enligt denna finanspolicy
- Besluta om finansiella riktlinjer för finansverksamheten i Gislaveds kommun i enlighet med finanspolicyn
- Besluta om nya upplåningsformer i Gislaveds kommuns namn
- Besluta om tillfälliga lån utöver ram
- Löpande följa finansverksamheten genom finansiell rapportering

Kommunens nämnders ansvar är att:

- Tillhandahålla den information som kommunstyrelsen efterfrågar för att uppnå en effektiv finansiell samordning inom kommunkoncernen

Styrelsen i de helägda bolagen ansvarar för att:

- Finansverksamheten i respektive bolag bedrivs inom ramen för denna finanspolicy
- Fastställa finansiella riktlinjer för respektive bolag inom ramen för kommunens beslutade finanspolicy
- Tillhandahålla den information till moderbolaget Gislaveds Kommunhus AB som behövs för ett effektivt finansiellt samarbete med kommunstyrelsen samt inom kommunkoncernen

Kommunens styrelseledamöter /representanter i kommunalförbund samt stiftelser ansvarar för att:

- Tillhandahålla den information till kommunstyrelsen som behövs för ett effektivt finansiellt samarbete inom den samlade verksamheten

4 Likviditetshantering och kortsiktig placering av överskottslikviditet

Med likviditetshantering avses matchningen av in- och utbetalningar samt hantering av kortfristiga låne- och placeringsbehov.

4.1 Målsättning

Målsättningen för likviditetshanteringen är att effektivisera kapitalförsörjningen med beaktande av att en god betalningsberedskap upprätthålls vid alla tillfällen.

4.2 Ansvarsfördelning

Kommunen, de helägda bolagen och stiftelserna ska ha ett koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden. Kommunstyrelsen är ansvarig för kontostrukturen och nya bank- och valutakonton ska öppnas i samråd med kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen och respektive styrelse i helägda bolag ska i respektive finansiell riktlinje ange riktlinjer för likviditetshantering och placering av överskottslikviditet.

De helägda bolagen ansvarar för optimering av respektive bolags rörelsekapital. Överskottslikviditet ska hanteras aktivt och inom reglerna för risktagande.

4.3 Förvaltning

Om det uppstår ett externt placeringsbehov, ska placeringen i möjligaste mån matcha kommunens, de helägda bolagens och stiftelsernas skuldportföljer och framtida likvidflöden. Placering begränsas till den längsta löptiden av den vid varje tillfälle befintliga skulden.

4.4 Definition av likvida medel

Tillgängliga likvida medel definieras som:

Kassa, bank och kontanta medel

Kontrakterade checkräkningskrediter

Ej utnyttjade lånelöften

Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

4.5 Betalningsberedskap

Kommunen skall ha tillgångar i kassa och bank som motsvarar en betalningsberedskap för löpande drift om minst 30 betalningsdagar samt bör ha tillgängliga likvida medel som motsvarar en betalningsberedskap om minst 90 betalningsdagar.

Likviditetsöverskott som inte är tillfälligt utöver den likviditet som krävs för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap skall hanteras aktivt och inom reglerna för risktagande.

Pensionskund skall hanteras likviditetsmässigt efter de kommande behov som föreligger.

4.6 Koncernkonto

Kommunen och de helägda bolagens likvida medel och betalningsflöden skall samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem.

4.7 Förvaltning av kortfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i följande tillåtna instrument

- Svenska statsskuldväxlar
- Svenska certifikat
- Svenska obligationer
- Strukturerade obligationer med kapitalgaranti om minst 90%
- Svenska värdepappersfonder

Placerade medel skall kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar.

4.8 Förvaltning av kapital med längre placeringshorisont

Kapital som skall förvaltas över en längre tidsperiod, pensionskapital och förvaltade stiftelsers medel, ska följa separata placeringsriktlinjer. De övergripande riktlinjerna i denna policy avseende krav på motparter samt etik och hållbarhet, är desamma, oavsett om kommunen för pensionsmedelsförvaltning väljer fondering i egen regi på balansräkningen, i pensionsstiftelse eller genom försäkring.

Då placeringshorisonten för pensions- och förvaltade stiftelsers medel är väsentligt längre än kommunens övriga finansiella förvaltning samt avkastningskraven generellt högre, är risktoleransen följaktligen större avseende de förras placeringar och ska beaktas. Kommunens krav på återrapportering, riskkontroll och uppföljning är dock oförändrat hög.

5 Upplåning

Extern upplåning inom kommunkoncernen kan ske i kommunens eller respektive verksamhets namn, med eller utan kommunal borgen. Detta gäller även för den samlade verksamheten. All extern upplåning i Gislaveds kommuns namn ska inrymmas inom den av kommunfullmäktiges beslutade ramen.

En hög säkerhet beträffande tillgång till finansiering ska eftersträvas och kommunkoncernens betalningsförmåga ska vid varje tidpunkt vara säkerställd via tillgång till likvida medel och/eller genom avtalade kreditlöften.

Kommunstyrelsen och respektive styrelse i helägda bolag ska i respektive riktlinje ange riktlinjer för upplåning och likviditetsreserver.

6 Utlåning och borgensåtagande

Utlåning och borgen får endast ske i enlighet med kommunfullmäktiges beslutade utlånings- och borgensramar. Kommunstyrelsen ska inför

kommunfullmäktiges beslut om ramar för utlåning och borgen inom kommunkoncernen inklusive kommunalförbund lämna ett skriftligt utlåtande innehållande en kreditbedömning. I bedömningen ska framgå syftet med finansieringen, återbetalningsförmågan samt i förekommande fall säkerheternas värde.

All utlåning och borgen ska ske på ett sådant sätt att kommunens finansiella risker begränsas. Utlåning och borgen ska dokumenteras i avtal mellan parterna och vara begränsade ifråga om belopp och tid.

Kommunens prissättning av lån och borgen ska eftersträva marknadsmässiga villkor i syfte att möta lagkrav på konkurrensneutralitet för de verksamheter som verkar i konkurrens med privata aktörer. Prissättningen ska vara transparent.

Kommunstyrelsen ska i finansiella riktlinjer ange riktlinjer för utlåning, borgen, kreditprövning och säkerheter samt riktlinjer för fastställande av utlåningsmarginaler och borgensavgifter.

6.1 Utlåning och borgen till helägda bolag

Utlåning eller borgensåtagande till helägda bolag får endast ske i enlighet med de av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramarna.

Utlåning eller borgen till helägda bolag ska ske på de ramar och villkor beslutas av kommunstyrelsen enligt de finansiella riktlinjerna.

Vid utlåning och borgen till helägda bolag där det inte finns beslutad borgens- och låneram beslutar kommunfullmäktige i varje enskilt fall.

6.2 Utlåning och borgen till stiftelser och kommunalförbund

Utlåning och borgensåtagande till stiftelser bör, om inte särskilda skäl finns, ske med motsvarande andel i åtagande vad som regleras i konsortialavtalet eller motsvarande avtal med annan part. Utlåning eller borgensåtagande till kommunalförbund ska ske i enlighet med förbundsordning. Om särskilda skäl finns till avvikelse från denna riktlinje kan detta prövas och beslutas av kommunfullmäktige.

Utlåning eller borgensåtagande till kommunalförbund och stiftelser får endast ske i enlighet med de av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramarna.

6.3 Utlåning och borgen till externa parter

Utlåning eller borgensåtagande till extern part såsom övriga bolag, föreningar eller organisationer inom kommunen ska hanteras restriktivt. Lån eller borgen kan prövas av kommunfullmäktige i synnerliga fall då det bedöms vara av väsentlig betydelse för tillvaratagande av för kommunen angelägna intressen.

7 Finansiell riskhantering vid skuldförvaltning

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker och dels i form av operativa risker. För varje betydande finansiell risk ska det finnas en tydligt angiven strategi och riktlinje.

Kommunstyrelsen och respektive styrelse i helägda bolag ska i finansiell riktlinje ange riktlinjer för riskhanteringen. Helägda bolag som i verksamheten har identifierade risker av finansiell karaktär, vilka inte täcks av finansverksamheten, ska utarbeta strategier och riktlinjer för dessa risker. Exempel på sådana risker är elprisrisker och valutarisker kopplade till elhandel samt råvaruprisrisker.

7.1 Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar.

Om kommunen eller helägda bolag har en för respektive verksamhet betydande skuldsättning ska de utforma en betryggande strategi för finansieringsrisken. Kapitalförsörjningen ska tryggas igenom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och välavvägda likviditetsreserver. Motiv för valet av strategi ska dokumenteras.

7.2 Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar respektive verksamhets finansnetto negativt.

Om kommunen eller helägda bolag har en för respektive verksamhet betydande skuldsättning ska de utforma en betryggande strategi för räntebindningen. Strategin bör uttryckas som en bestämd förfallostruktur för räntebindningen och riskmandat ska ange tillåtna avvikelser. Motiv för valet av strategi ska dokumenteras.

7.3 Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar.

I finansverksamheten uppkommer valutarisker om upplåning eller placering sker i utländsk valuta. Valutarisker i skuldförvaltningen får inte förekomma och ska valutasäkras i samband med underliggande upplåning eller placering.

7.4 Derivatinstrument och motpartsrisk

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att hantera kurs- och ränterisker. Derivatinstrument får användas endast till att hantera finansiella

risker i underliggande upp- och utlåning, placeringsportfölj eller underliggande valutaexponeringar. All användning av derivatinstrument förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker och administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer. Riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid dokumenteras före affärsavslut.

Med motpartsrisk avses risken för att motparten inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär.

I externa finansiella transaktioner med motpartsrisk ska bara motparter med hög kreditvärdighet väljas. Motpartsrisken ska i möjligaste mån även reduceras genom att transaktionerna sprids på flera motparter.

7.5 Operativa risker

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, felaktigt agerande eller felaktiga system.

De operativa riskerna ska begränsas genom god intern kontroll, uppföljning och rapportering. Finansverksamheten ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan.

8 Rapportering

Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige rapportera om finansverksamheten i samband med årsredovisningen. Kommunstyrelsen ska bedöma om det finns anledning till särskilda rapporter eller beslut i kommunfullmäktige om den finansiella verksamheten.